

zdaj znamo. Mi pa smo svet uže zgotovljen našli, in zadovoljiti se moramo ž njim, kakoršen je. Si li moremo misliti, da bi uboge narode osrečili, če bi jim prikratili kadenje in uživanje omamljivih pijač? Še misliti nam ni! Vse naše postave, vsa naša društva za zmernost niso ničesar opravila; da, še celo filoksera ni ničesar predrugačila, kajti nikdar še se ni toliko umetnega vina napravljalo, kakor od onega časa, odkar se so nam vinske gorice odpovedale, ter nikoli se ni pokadilo toliko smodk, nego odkar ne moreš kaditi cenih smodk ter so se dobre močno podražile.

Emil Zola pravi: Jaz ni ne pijem, ni ne kadim, toda ne morem reči, da sem se zato zmodril. Človek kadi in pije v zabavo.

Filozof Charcot pa pravi: „Alkohol in tobak more škodovati, če se ga pa zmerno uživa, ne škodi, kakor dokazujejo neštevilni primeri. Sicer so se dogajale še večje neumnosti in surovosti pred vpeljavo alkohola in tobaka. Odkar pa ljudje kadijo in pijejo, so se običaji pouljudili in poblašili.

Smemo li tedaj soditi, da sta alkohol in tobak snov, ki uničuje nравnost? Tolstojeva dokazovanja so pretirana.

Profesor Ljudevit Rückner: „Da se je alkohol in tobak pri vseh ljudstvih udomačil, je znamenje, a je ta užitek potreben za človeštvo, če ima pa zloraba tobaka in alkohola slabe nasledke, ne sledi iz tega, da je uživanje škodljivo, kakor se tudi ne more reči, da so železnice škodljive in nesrečonosne, ker se dogajajo na njih mnoge nesreče. Toda Tolstoj trdi, da se ne pije ni ne kadi v zabavo, ampak da se uduši vest; tedaj bi moral človek soditi, da vest neprenehoma muči vsaj polovico vseh ljudi na svetu, česar pa gotovo ni misliti, ne verovati. Resnično je pa, da posamezniki nezumno pijo, da bi si udušili glas svoje vesti ali čmernosti, to pa je le izjema.

Sledujoč pravi M. Carrieré: Rad popijem kozarec vina ali piva, pa ne da bi si udušil svojo vest ter da se omamim, temveč da se okrepčam od težkega dela ter da se po volji zabavam s svojimi znanci in prijatelji.

Razne reči.

— Baronica Waideck, soproga nadvojvode Henrika, je umrla dne 29. novembra za pljučnico. Dne 30. novem. pa $\frac{1}{2}$ 9 zjutraj umrl je pa nadvojvoda Henrik. Ta izvanredni dogodek je močno pretresel vso cesarsko rodbino. Na Tirolskem obžalujejo jako smrt nadvojvode, kajti pospeševal je vsako občno koristno delo v tej deželi in skazoval pri vsakej elementarni nezgodi dobrote. Trupli nadvojvode Henrika in njegove soproge bo prepeljali v Bolzanj, in bodeti s cesarjevim dovoljenjem skupno položeni v nadvojvodsko rakvo. Predsednik Smolka se je spominjal v zbornici poslancev smrti nadvojvode Henrika in njegove soproge, ki je vzbudilo tudi med narodi v državi globoko sožalje. Predsedništvo je bilo

pooblaščen, da izrazi cesarju sočutje zbornice. Nadvojvoda Henrik se je porodil leta 1828 v Milanu kot peti sin pokojnega nadvojvode Rainerja, brat cesarja Franca I. Oženil se je leta 1868 z umrlo bar. Waideck, ki se je pa takrat imenovala Hoffmann. Plemstvo je zadobila l. 1872., baronat pa l. 1878.

— V mestno hranilnico Ljubljansko je vložilo v mesecu novembru 378 strank 187.619 gld. in 24 kr. Vzdignilo je pa 248 strank 148.039 gld. in 48 kr.

— Letošnje knjige Matice Slovenske so tele: 1. Letopis Matice Slovenske za leto 1891; 2. Zgodovina Nova Mesta, spisal Vrhovec; 3. Zabavne knjižnice VI. zvezek „Pegam in Lambergar“. povest.

— Dosedanji voditelj tukajšnje c. kr. obrtne strokovne šole g. Ivan Šubic je imenovan za stalnega ravnatelja. Čestitamo imenovancu in zavodu!

— Kranjski deželni zbor se snide še le meseca februarja 1892. Za to je pa sklenil deželni odbor zaprositi Najvišjega potrjenja, da se smejo 1892. l. pobirati za prvočetrtletje dosedanje deželne doklade, in naklade, dokler deželni zbor ne bodo te za to leto postavno sklenil.

— Vsled vednega dežja je minuli teden Ljubljana jako narasla. Ako bi ne nehala deževati, bilo bi Ljubljansko barje gotovo poplavljenno.

— Pošti v Kranji in Novem mestu postaneti z letom 1892 erarični. To naznanil je v poslanski zbornici poročevalec pri točki pošta in telegrafske zadeve.

— F. Z. M. baron Kuhn. Danes je ravno 25 let ko je bil Franc baron Kuhn imenovan imajiteljem domačega pešpolka št. 17. V ta nemen peljala se je dne 2. t. m. v Gradec deputacija 17. pešpolka, obstoječa iz devetih častnikov, da čestita povodom tega jubileja velezasluženemu imajitelju v imenu celega polka. Deputacijo vodil je polkovnik Ferdinand vitez Gariboldi.

— Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadrugo z omenjenim poroštvom razpošilja naslednji poziv: „Posojilnice so postale tako važni in koristni zavodi v Slovencih, da bi bilo od več če bi jih hoteli na dolgo in široko priporočati; vsaka zares koristna stvar se sama najbolje priporočuje. Leta 1890. poslovalo je 37 slovenskih posojilnic, ki so to leto imele 19.812 udov, 390.680 gld. združnih deležev vplačanih od udov, naredile prometa za 8,828.090 gld., dale posojil v skupnem znesku 4,216.228 gld. in koncem leta obrestovala 3,862.331 gld. tujih hranilnih ulog; prigospodarile so v kratkem času svojega obstanka rezervne fonde v skupnem znesku 244.875 gld. in v pretečenem letu 1890. čistega dobička 58.123 gld. Gotovo lep uspeh slovenskih posojilnic stoječih in delujočih na trdni podlagi poštenosti, pridnosti in varčnosti slovenskega naroda. K temu politično-gospodarskemu uspehu, primorski posebno tržaški Slovenci do sedaj nismo skoraj nič pripomogli. Ko so na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem ustanovljali posojilnice, smo v Trstu in sosednih okrajih prepustili naše kredita potrebno ljudstvo tujim zavodom in ne majhnemu številu oderuhov,

in mirno gledali, če tudi težko čutili, odvisnost od tujega kapitala, ki se je kakor denar širila mej našim ljudstvom v Trstu in sosednih okrajih. Res je v Trstu kredit razvit in mnogo kreditnih zavodov, a to samo za trgovce in druge premožne stanovce, a nižje ljudstvo v Trstu in kmetovalci v Primorji bili so sedaj v svojo škodo brez prave kreditne organizacije in glede kredita v jako neugodnih razmerah. In ti nižji stanovi v Trstu in kmetovalci v okolici so večinoma vsi slovenske narodnosti. Radi tega je „Tržaška Posojilnica in Hranilnica registrovana zadruga z omejenim poroštvom“, katera hoče kredita potrebne nižje stanovce v Trstu in kmetovalce v sosednih okrajih s kreditom podpirati, pri njih varčnost širit v Trstu gotovo na pravem mestu. Da ta namen doseže, treba je složnega delovanja Slovencev v Trstu in okolici. Brez dvombe, če se naši premožnejši stanovi in naše kredita potrebno ljudstvo, vsak v svojo korist v Tržaški Posojilnici in Hranilnici združijo, bo ona to, kar mora postati, namreč: produktiven denaren zavod, plodonosna podpora našemu ljudstvu, trdnjava naše narodnosti.“ — V. Matej Živic, civilni inženir, ravnatelj, Dr. Matej Pretner, odv. kandidat, namestnik ravnatelja, Ivan Abram, trgovec z lesom, Kristian Dejak, veletrgovec, Fran Dolenc, sodar, Ivan Šabec, veleposestnik Ivan Valenčič, trgovec, Frau Žitko, posestnik, udje načelnštva. Alojzij Grebenc, trgovec, Mankoč Ivan, trgovec z lesom, Jakob Perhac, trgovec, Ivan Nabergoj, državni poslanec in posestnik, Oskar Polley, c. kr. obrtni nadzornik, nadzorniki. Radostno mora pozdravljati ustanovitev tega prevažnega podjetja vsak narodnjak. Mi le želimo, da bi posojilnica in hranilnica našla ono podporo, ono zanimanje, katero zaslužite. Potem bode ta zavod ne le Slovcem v Trstu in okolici koristil, temveč bode kakor prav pravi poziv načelnštva, v resnici trdnjava slovenskega naroda.

— Po izgledu Dunajskih veletržcev z vinom je tudi Ljubljanska zadruga gostilničarjev pritožila se pri c. kr. deželni vladi zaradi ponarejenja vina ter mešanja z moštom, ter jo prosila, da bi zaukazala, da se preiščejo vina. Mi smo prepričani, da ne bi bilo težko najti v Ljubljani ponarejenih vin pri strogi in strokovni preiskavi ali po našem mnenju ni največje zlo to, ako se nedolžni mošt meša s pravim vinom, da se ne bi le še kaj hujega zgodilo v tem pogledu.

— Umeten dež. Poskusi, s katerimi so pred kratkim inženirski častniki v Gorenji Birmi pričeli, da bi umeten dež delali, vspevajo še dosti dobro. Poročnik Pilcher ustrelil je zadnjič raz neki 1500 čevljev visoki hrib enkrat 30 funtov in drugič 40 funtov tako zvanega strelnega bombaža (pavole). Kmalu jel je dež iti, če tudi nebo poprej še oblačno ni bilo. Nadkomisar Birmski je zapovedal, da se poskusi z različnimi razstrelivi nadaljujejo v krajih, kjer primankuje vode.

— Kit in parnik „Etijopija.“ Kakih 800 milj vzhodno od Novega Jorka trčila sta dne 15. novembra skupaj en kit in parnik „Etijopija,“ ki je vozil iz Glasgova v Novi Jork. Bilo je okrog 11. ure dopoldne, ko kapitan Wilson naenkrat zagleda raz ladjo v bližini kita. Parnik vozil je jako hitro in letel je naravnost proti kitu in komaj so se mu častniki načudili, že ga je parnik povozil. Morje je bilo takoj krvavo-rudeče in tudi truplo kitovo se kmalu pokaže na površji vode. Parnik se je v trenutku, ko je trčil ob kita, v vseh svojih delih zelo stresel in med potniki nastal je velik strah, ki se je pa takoj polegel, ko je kapitan povedal vzrok temu.

Budimpeštanske tržne cene z dne 2. decembra 1891.

Pšenica gld. 10 85 do 11 50, rž gld. 10 35 do 10 60, ječmen gld. 6 55 do 6 65, oves (novi) gld. 6 40 do 6 65, proso gld. 6 25 do 6 50

Kurzi na Dunajski borzi dne 3. decembra

Papirna renta	gld. 91.45.
Srebrna „	„ 91.20.
Zlata „	„ 107.80.
Marcijeva renta	„ 101.85.
Napoleonori (20 frankov)	„ 9.35.
C. kr. cekini	„ 5.60.
Nemške marke	„ 57.92 1/2

J. Giontini v Ljubljani,

trgovina s knjigami in papirjem.

Največja zaloga

slovenskih molitvenih knjig in spisov za mladino in priprosto ljudstvo.

Imeniki se pošiljajo brezplačno.

Zaloga vsakovrstnega papirja in pisnih potrebščin,

kakor: pisarniškega, konceptnega in pismovnega papirja, zavitkov s firmo in brez nje, peres, tint, šolskih stvarij i. t. d.

Dobro blago, nizke cene.

Prodaja se na debelo in na drobno.

● *Kdor želi dobi cenik zastoj.* ●

ZALOGA goslij, kitar, citer, klavirjev (preigranih), strun in posamičnih sestavin.

 Šolske knjige za ljudske in srednje šole. (6)